

Οι «άγριοι αναρριχητές» της Ελλάδας

ΚΑΡΓΙΕΣ

Όλα τα αρπακτικά πουλιά
προστατεύονται από την ελληνική,
ευρωπαϊκή και διεθνή νομοθεσία.

Τα περισσότερα ημερόβια αρπακτικά πουλιά, όπως ο **Σπιζαετός**, φωλιάζουν από τον Φεβρουάριο έως και τον Ιούλιο, ενώ οι ακριβείς ημερομηνίες εξαρτώνται τόσο από τοπικούς κλιματικούς παράγοντες (υψόμετρο, καιρός) όσο και τη φυσιολογική κατάσταση των πουλιών κάθε έτος. Εξαιρέσεις σε αυτόν τον γενικό κανόνα αποτελούν ο **Γυπαετός** και το **Όρνιο** που φωλιάζουν στην καρδιά του χειμώνα και ο **Μαυροπετρίτης** που γεννάει τα αυγά του στις αρχές Αυγούστου.

Άλλα είδη που φωλιάζουν στα βράχια την ίδια εποχή είναι τα νυχτόβια αρπακτικά όπως η **Κουκουβάγια** και ο **Μπούφος**, καθώς και κορακοειδή όπως ο **Κόρακας**, οι **Καλιακούδες** και οι **Κάργιες**.

Εκτός από τα μεγαλόσωμα πουλιά, πλήθος μικρόπουλων επιλέγουν τους γκρεμούς για να φτιάξουν τη φωλιά τους. Το μικρό τους μέγεθος και η ενδεχόμενη αφθονία τους δεν τα καθιστά λιγότερο ευαίσθητα στην όχληση. Χαρακτηριστικά τέτοια είδη είναι ο **Βραχοτοσπανάκος**, ο **Γαλαζοκότσυφας** και η **Βουνοσταχτάρα**, ενώ όσοι σκαρφαλώνουν σε αλπικές ορθοπλαγιές ίσως έχουν την τύχη να συναντήσουν τον μοναδικό **Τοιχοδόρο** και άλλα πουλιά εξειδικευμένα στις συνθήκες των μεγάλων υψομέτρων.

Δυστυχώς, η περίοδος αναπαραγωγής των περισσότερων ειδών είναι παράλληλη και η πιο κατάλληλη για αναρρίχηση, με αποτέλεσμα στις περιοχές όπου υπάρχουν αναρριχητικά πεδία η ενόχληση να είναι μια από τις σημαντικότερες απειλές γι' αυτά.

ΓΑΛΑΖΟΚΟΤΣΥΦΑΣ

Τι μπορώ να κάνω για να μην βλάψω άθελά μου την άγρια ζωή

Ενημερώνομαι για τις περιοχές που πρέπει να αποφεύγω ανάλογα με την εποχή, μέσω του ιστότοπου www.lifebonelli.eu

Η περίοδος που χρήζει μεγαλύτερης προσοχής είναι η αναπαραγωγική περίοδος (Φεβρουάριος - Ιούνιος, για τα παραθαλάσσια βράχια των νησιών του Αιγαίου και Αύγουστος - Σεπτέμβριος)

Εάν κατά τη διάρκεια μιας ανάβασης δω αρπακτικά πουλιά να σηκώνονται στον αέρα ή παρατηρήσω αγχωμένη συμπεριφορά (κραυγές, προσποίηση επίθεσης) ή συναντήσω φωλιά **απομακρύνομαι το συντομότερο**

Εάν βρεθώ άθελά μου μπροστά σε φωλιά και υπάρχουν μικρά **απομακρύνομαι άμεσα με πολύ αργές κινήσεις. Δεν παίρνω φωτογραφίες**

Αναρριχώμαι σιωπηλά και διακριτικά, ειδικά σε περιοχές όπου γνωρίζω ότι υπάρχουν φωλιές. Το ίδιο ισχύει φυσικά και για τη χρήση εξοπλισμού όπως δράπανο κ.λπ.

Αν γνωρίζω την ύπαρξη ενεργών φωλιών σε κάποιο πεδίο, **ενημερώνω τους υπεύθυνους αλλά και τους υπόλοιπους αναρριχητές** και λαμβάνουμε από κοινού μέτρα προστασίας

Κατά το άνοιγμα μιας διαδρομής ή το πέρασμά μου από αυτήν, **προσπαθώ να αποφύγω κάθε είδους αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος**. Προσέχω να μην ξεριζώνω φυτά, μιας και τα βράχια φιλοξενούν μικρούς και απομονωμένους πληθυσμούς σπάνιων ή/και στενοενδημικών ειδών

Όταν αποχωρώ από ένα αναρριχητικό πεδίο, **παίρνω μαζί οτιδήποτε δεν ανήκει στη φύση**

Αν συναντήσω αναρριχητές που θέτουν σε κίνδυνο την αναπαραγωγή των πουλιών, τους **ενημερώνω** για την επίπτωση των ενεργειών τους, γνωρίζοντας πως η συντριπτική πλειονότητα της αναρριχητικής κοινότητας θα αντιδράσει θετικά. Σε αντίθετη περίπτωση προχωρώ σε καταγγελία στις αρμόδιες αρχές (Δασαρχείο, Φορέας Διαχείρισης κ.λπ.) και ενημερώνω την ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ ή κάποιον τοπικό περιβαλλοντικό φορέα

Τα βράχια προσφέρουν ευχαρίστηση αλλά και καταφύγιο

ΒΡΑΧΟΤΟΣΠΑΝΑΚΟΣ

Βοήθησε κι εσύ να προστατέψουμε
τους πολύτιμους βράχους και τα
πουλιά της Ελλάδας!

Ενημερώσου πριν σκαρφαλώσεις:
Δες τον χάρτη ευαισθησίας σε υπαίθριες δραστηριότητες

Επικοινωνία:
Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία
Τηλ.: 210 8228704 & 210 8227937
info@ornithologiki.gr

www.lifebonelli.eu

Με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού μέσου LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επιμέλεια - Κείμενα: Ρούλα Τρίγκου & Νίκος Τσιόπελας / Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία

Εικονογράφηση: Πασχάλης Δουγαλής, Paper Goblin (εξώφυλλο)

Γραφιστική επιμέλεια: Άλφα Σμιτζή - allsidea

Φωτ.: Γιώργος Αλεξανδρής, Πασχάλης Δουγαλής, Αποστόλης Κατσής, Ανδρέας Μάρκου

www.lifebonelli.eu

Αναρρίχηση και άγρια ζωή

Συνυπάρχουμε με προσοχή

Αναρρίχηση & πουλιά: μια ευαίσθητη ισορροπία

Τα απόκρημνα βράχια της Ελλάδας προσφέρουν ιδανικούς χώρους για τους λάτρεις της αναρρίχησης. Εκτός από άσκηση και αδρεναλίνη, το άθλημα αυτό δίνει την ευκαιρία στον αναρριχητή να απολαύσει μια σπάνια πλευρά της φύσης που λίγοι έχουν δει, να θαυμάσει και να εκτιμήσει το τοπίο συνολικά και να αντιληφθεί τη διαδοχή των οικοτόπων.

ΣΠΙΖΑΕΤΟΣ

Δεν είμαστε όμως οι μόνοι που χρησιμοποιούμε αυτά τα βράχια... Πλήθος ζώων και φυτών έχουν επιλέξει αυτόν τον ιδιαίτερο βióτοπο, αλλά για διαφορετικούς από εμάς λόγους.

Οι γκρεμοί είναι δυσπρόσιτες περιοχές για τον περισσότερο κόσμο, αλλά και για πολλούς φυσικούς θηρευτές. Για τον λόγο αυτόν, **αποτελούν σημαντικό καταφύγιο και προσφέρουν πολύτιμη απομόνωση σε πολλά είδη άγριας ζωής.** Η επιλογή τους αυτή αποτελεί προϊόν μακράς εξελικτικής διαδικασίας και, συνεπώς, τα είδη αυτά είναι δύσκολο να προσαρμοστούν στις αλλαγές που επιφέρουμε στους βιοτόπους τους.

Σπάνια είδη πουλιών φτιάχνουν τη φωλιά τους στις σχισμές και προεξοχές των βράχων, ενώ νυχτερίδες ζουν και αναπαράγονται σε σπηλιές και τρύπες. Επιπλέον, τα βράχια και οι γκρεμοί, αν και φαινομενικά άγονα, αποτελούν τον κατ' εξοχήν βióτοπο **ενδημικών ή/και σπάνιων φυτών**, ικανών να αναπτυχθούν σε ελάχιστο χώμα και να αντέξουν σε ακραίες συνθήκες όπως έντονη ξηρασία, παγετό και δυνατό αέρα.

Τα πουλιά, ιδιαίτερα τα αρπακτικά, που φωλιάζουν σε βράχια είναι ευάλωτα στην όχληση που προκαλεί η ανθρώπινη παρουσία.

Τα βράχια των αρπακτικών πουλιών

Κατά την περίοδο της αναπαραγωγής, **η όχληση μπορεί να επηρεάσει σημαντικά την αναπαραγωγική επιτυχία**, καθώς εάν τα πουλιά αισθανθούν πως η θέση που επέλεξαν για να φωλιάσουν δεν είναι ασφαλής, πιθανώς να την εγκαταλείψουν και να μην επιστρέψουν σε αυτή με μοιραίο αποτέλεσμα για αβγά ή νεοσσούς.

Η ελάχιστη ασφαλής απόσταση για να πλησιάσουμε μια τέτοια περιοχή ποικίλλει ανάλογα με το είδος αλλά και την τοπογραφία της θέσης. Γενικά, **για τα μεγάλα αρπακτικά (γύπες και αετούς) τα 500μ. απόστασης (σε ευθεία γραμμή) είναι ένα όριο που δεν πρέπει να ξεπερνάμε σε καμία περίπτωση**, δίχως αυτό να σημαίνει πως είναι πάντα επαρκές.

Ακόμα όμως κι αν δεν υπάρξει εγκατάλειψη της φωλιάς, όταν τα πουλιά κλωσουν τα αβγά τους ή έχουν μικρά, **η ενόχληση τα αναγκάζει να απομακρυνθούν από τις φωλιές τους**, με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν αβγά και νεοσσοί από τον δυνατό ήλιο, το κρύο και τους θηρευτές.

Οι ίδιοι **οι νεοσσοί έχουν ανάγκη ένα ασφαλές περιβάλλον** για να εξασκηθούν έως ότου είναι έτοιμοι να πραγματοποιήσουν την πρώτη τους πτήση, αλλά και για αρκετές ημέρες μετά, καθώς η τελειοποίηση της τέχνης αυτής δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση.

Ας μην ξεχνάμε ότι τα αρπακτικά, ιδιαίτερα οι αετοί και οι γύπες, έχουν σε μεγάλο βαθμό σταθερές θέσεις φωλιάσματος (π.χ. μια ορθοπλαγιά ή ένα φαράγγι με πολλές εναλλακτικές φωλιές) οι οποίες είναι οι ίδιες για διαδοχικές γενιές. Έτσι, η εγκατάλειψη μιας φωλιάς ή/και η ενόχληση των ενήλικων πουλιών μπορεί να έχει πολύ σοβαρές συνέπειες, ιδιαίτερα σε μέρη όπου οι διαθέσιμες θέσεις για φωλιάσμα είναι λίγες.

Κάτοικοι των βράχων

Χρυσασαυτός

Αετογερακίνα

Μαυροπετρίτης

Πετρίτης

Μπούφος

Βραχοκίρκινεζο

Κόρακας

Σπιζαετός

Κουκουβάγια

Βραχοτσοπανάκος